

SPÓŁKA AKCYJNA „ORLEN LIETUVA”

ZATWIERDZONO
Przez dyrektora ds. jakości,
ochrony środowiska i
bezpieczeństwa w pracy

Dnia 30 listopada 2017 r.
na mocy rozporządzenia Nr
TV1(1.2-1)- 456

INSTRUKCJA WPROWADZAJĄCA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY BDS- 1

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Cel i zastosowanie instrukcji

1. Cel instrukcji wprowadzającej dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-1 (dalej – instrukcja) – przekazanie każdemu pracownikowi podstawowej i minimalnej wiedzy na temat bezpieczeństwa i higieny pracy (dalej – BHP) oraz bezpieczeństwa pożarowego.

2. Niniejsza instrukcja dotyczy każdego pracownika Spółki akcyjnej „ORLEN Lietuva” (dalej – Spółka) oraz, jeżeli przewidziane jest w umowie podwykonawczej (świadczenia usług) zawartej między wykonawcą (dalej – Wykonawca) i Spółką, pracownika Wykonawcy, wykonującego prace w Spółce.

II. ODNOŚNIKI

3. Niniejsze akty prawne mają zastosowanie razem z niniejszą instrukcją, z uwzględnieniem obowiązującej ich redakcji w momencie stosowania:

3.1. Ustawa o Bezpieczeństwie i Higienie Pracy Republiki Litewskiej;

3.2. Kodeks Pracy Republiki Litewskiej;

3.3. Ogólne zasady bezpieczeństwa przeciwpożarowego zatwierdzone przez Dyrektora Departamentu Ochrony Przeciwożarowej i Ratownictwa przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych;

3.4. Regulacje dotyczące dochodzeń i ewidencji wypadków przy pracy zatwierdzone przez Rząd Republiki Litewskiej;

3.5. Regulacje dotyczące badań i ewidencji chorób zawodowych zatwierdzone przez Rząd Republiki Litewskiej;

3.6. Przepisy dotyczące bezpieczeństwa pracowników wykonujących pracę w potencjalnie wybuchowym środowisku zatwierdzone przez Ministra Zabezpieczenia Społecznego i Pracy Republiki Litewskiej;

3.7. Zasady bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń elektrycznych zatwierdzone przez Ministra Energetyki Republiki Litewskiej;

3.8. Zasady bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń grzewczych zatwierdzone przez Ministra Energetyki Republiki Litewskiej;

3.9. Wykaz prac niebezpiecznych zatwierdzony przez Rząd Republiki Litewskiej;

3.10. Norma S1 PKN ORLEN S.A. z dnia 28 lutego 2017 r. Zezwolenia na prace niebezpieczne (w tym pożarowe).

III. TERMINY, SKRÓTY I DEFINICJE

4. W niniejszej instrukcji używana jest terminy i ich definicje:

4.1. **Środki ochrony osobistej** (lub – **ŚOO**) – wszelkie środki przeznaczone do posiadania lub noszenia przez pracownika w celu ochrony go przed czynnikami ryzyka, które

mogą zagrażać bezpieczeństwu i zdrowiu pracownika. **Niezbędne ŚOO** w niniejszej instrukcji – ŚOO określone na znakach bezpieczeństwa i higieny pracy, które zainstalowane są przy wejściach na terytoria urządzeń technologicznych, do budynków czy innych obiektów Spółki (kask ochronny z paskiem, okulary ochronne, odzież robocza ochronna, bezpieczne obuwie robocze, środki ochrony słuchu, środki ochrony dróg oddechowych);

4.2. **Droga ewakuacyjna** – droga, którą w przypadku niebezpieczeństwa ludzie muszą przejść na obszar bezpieczny;

4.3. **OZPRM** – Obiektowy Zarząd Przeciwpożarowo-Ratowniczy w Możejkach;

4.4. **Wypadek przy pracy** – wypadek w pracy, w tym wypadek drogowy w trakcie wykonywania pracy lub przebywania w miejscu pracy, na skutek którego pracownik doznaje uszczerbku na zdrowiu lub traci zdolność do pracy co najmniej na jeden dzień lub na skutek którego pracownik umiera, zbadany zgodnie z ustaloną procedurą i uznany za wypadek przy pracy. Do tych incydentów zaliczane są wypadki przy pracy z pracownikami Spółki i organizacji wykonawczych, które mają miejsce na terytorium Spółki;

4.5. **Wypadek w drodze do lub z pracy** – wypadek, w tym wypadek drogowy, w drodze do lub z pracy w dni robocze pracownika na drodze między miejscem pracy i miejscem zamieszkania, miejsce poza terytorium spółki, w którym pracownik może robić przerwy na odpoczynek lub jedzenie;

4.6. **Prace niebezpieczne** – prace o wyższym stopniu ryzyka zawodowego, w którym prawdopodobieństwo obrażenia czy innego uszczerbku na zdrowiu pracownika z powodu szkodliwego i/lub niebezpiecznego oddziaływania czynnika/czynników w środowisku pracy jest wyższe. Wykaz prac niebezpiecznych został zatwierdzony rozporządzeniem Rządu Republiki Litewskiej „W sprawie zatwierdzenia wykazu prac niebezpiecznych” [3.9].

4.7. **Strefy niebezpieczne** – miejsca niebezpieczne, które są oznakowane odpowiednimi obowiązkowymi znakami bezpieczeństwa i higieny pracy, wskazującymi, jakie środki ochrony osobistej należy nosić przy wejściu do nich, także miejsca oddzielone trwałym ogrodzeniem ochronnym lub ostrzegawczą taśmą ogrodzeniową, w których są prowadzone prace i istnieje ryzyko doznania obrażeń. Do stref niebezpiecznych zaliczane są terytoria obiektów technologicznych (urządzeń technologicznych, barów technologicznych), estakady, miejsca wykonywania robót ziemnych, miejsca wykonywania prac remontowych itp.

4.8. **Podstawowe środki gaśnicze** – sprzęt, środki, materiały przeznaczone do gaszenia ognia w fazie początkowej (gaśnica, piasek, łopata, materiał niepalny itd.).

4.9. **Choroba zawodowa** – ostre lub przewlekłe zaburzenie zdrowia pracownika spowodowane jednym lub więcej szkodliwych i/lub niebezpiecznych czynników w środowisku pracy, które zgodnie z procedurą zostało uznane za chorobę zawodową.

4.10. **Środowisko potencjalnie wybuchowe** – środowisko, które ze względu na warunki środowiska i pracy może być wybuchowe.

4.11. **Środowisko wybuchowe** – powstała w warunkach środowiska mieszanka powietrza i substancji palnych w postaci gazu, pary, mgły lub pyłu, która po zapaleniu rozprzestrzenia spalanie w całej niespalonej mieszaninie.

4.12. **Incydent, który zaledwie się nie wydarzył** – dowolne zdarzenie nieprzewidziane, podczas które dzięki przypadkowi lub szybkim działaniom udało się uniknąć uszczerbku na ludziach, środowisku i/lub mieniu, jednak może się nie udać uniknąć w przyszłości.

IV. OGÓLNA WIEDZA O SPÓŁCE I CECHACH JEJ DZIAŁALNOŚCI

5. Spółka jest zaliczana do potencjalnie niebezpiecznych obiektów mogących powodować szczególnie poważne zagrożenie dla mieszkańców i środowiska w przypadku ewentualnych awarii.

6. Podstawowe obszary działalności Spółki to rafinacja ropy naftowej oraz innych surowców (mazutu, kondensatu gazowego, destylatu próżniowego, destylatu średniego, destylatu ciężkiego i in. Destylatów), handel produktami naftowymi, załadunek ropy naftowej z tankowców, transport ropy naftowej oraz produktów naftowych rurociągami.

7. Spółka produkuje następujące produkty: benzyny, oleje napędowe, oleje opałowe, emulgowany gudron, paliwo dla reaktywnych silników JET A-1, gaz skroplony ropopochodny (na

potrzeby pojazdów oraz komunalne), bitum asfaltowy oraz do pokryć dachowych, siarka techniczna granulowana i w kawałkach w postaci gazu.

V. OGÓLNE WYMAGANIA DLA PRACOWNIKA

8. Pracownik wchodzi na terytorium produkcyjne Spółki i wychodzi z niego wyłącznie przez punkty kontrolne po zarejestrowaniu karty identyfikacyjnej wydanej w trybie ustalonym w Spółce. Wchodzenie na terytorium Spółki w inny sposób jest zabronione.

9. Pracownikowi zabrania się wnoszenia, wwożenia na terytorium Spółki napojów alkoholowych i/lub narkotyków, przechowywania ich w Spółce, zażywania, przebywania oraz wykonywania pracy w stanie nietrzeźwym lub w pod wpływem środków odurzających.

10. Podczas wchodzenia oraz opuszczania terytorium Spółki pracownik może być poproszony o pokazanie torebki lub przedmiotów posiadanych w zewnętrznym ubraniu. Odbywa się to w celu upewnienia się, że pracownik nie posiada narkotyków, alkoholu, broni lub bezprawnie zabranego mienia należącego do Spółki.

11. Pracownik nie może pracować bez sprawdzenia stanu zdrowia w trybie ustalonym przez Spółkę. Pracownicy, którzy mogą być narażeni na działanie czynników ryzyka zawodowego, podlegają okresowym badaniom lekarskim w czasie pracy zgodnie z harmonogramem badań lekarskich uzgodnionym z placówką medyczną.

12. Pracownik powinien dbać o swoje bezpieczeństwo i zdrowie oraz nie zagrażać bezpieczeństwu i zdrowiu innych pracowników, potrafić pracować bezpiecznie oraz spełniać wymagania ustalone w instrukcjach bezpieczeństwa i higieny pracy oraz odpowiednich aktach prawnych.

13. Trafiając (wchodząc, wjeżdżając) do strefy niebezpiecznej, przebywając w niej każdy pracownik musi używać/posiadać środki ochrony osobistej wskazane na znakach bezpieczeństwa i higieny pracy (np. kask ochronny, okulary ochronne, ochronną odzież roboczą, bezpieczne obuwie robocze, środki ochrony słuchu, środki ochrony dróg oddechowych).

14. Kask ochronny pracownik powinien nosić przypięty paskiem.

15. Pracownik, który nosi przepisane przez lekarza okulary powinien nosić okulary ochronne, które zakładane są na okulary przepisane przez lekarza.

16. Wszystkie ŚOO muszą spełniać wymogi norm EN oraz być oznakowane znakiem CE, muszą chronić przez możliwymi szkodliwymi, niebezpiecznymi czynnikami w środowisku pracy nie powodując większego ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, spełniać wymogi ergonomiczne i być zgodne z aktualnym stanem zdrowia pracownika, muszą być odpowiednio dostosowane dla pracownika, nie mogą być używane po upływie daty ważności określonej przez producenta, muszą posiadać wpisy o przeprowadzonych kontrolach w określonych przez producenta okresach, muszą być w dobrym stanie technicznym i czyste.

17. Palenie w Spółce jest dozwolone wyłącznie w przeznaczonych do tego celu i odpowiednio wyposażonych pomieszczeniach lub miejscach oznakowanych znakiem „Miejsce do palenia”.

18. Każdy pracownik jest odpowiedzialny za terminowe zdawanie/powtórne zdawanie egzaminów kwalifikacyjnych oraz z zakresu bezpieczeństwa pracy. Pracownikowi zabrania się wykonywania pracy po wygaśnięciu okresu obowiązywania świadectwa kwalifikacyjnego, bezpieczeństwa pracy.

19. Każdy pracownik po zauważeniu, że inni pracownicy, goście lub Wykonawcy nie przestrzegają lub naruszają procedury, instrukcje i zasady obowiązujące w Spółce, powinien w trybie natychmiastowym poinformować o tym swojego bezpośredniego przełożonego.

20. Każdy pracownik powinien poinformować bezpośredniego przełożonego o dowolnym oczywistym zagrożeniu (np. wyciek produktów naftowych, zaniedbane place konserwacji, nierówna, wyboista powierzchnia w miejscu pracy, otwarta studzienka kanalizacyjna, ciała obce na drogach lub kolejach, itp.). Zauważone zagrożenia pracownik powinien zarejestrować w skomputeryzowanym programie powiadomień o miejscach niebezpiecznych.

21. Pracownikowi zabrania się wchodzić do miejsc (na terytoria) oddzielone ostrzegawczą taśmą ogrodzeniową i/lub trwałym ogrodzeniem, ponieważ po wejściu do takich miejsc można doznać obrażeń, zatruć się lub ucierpieć w inny sposób.

VI. ZAGROŻENIA, Z KTÓRYMI PRACOWNIK MOŻE SPOTKAĆ SIĘ W MIEJSCU PRACY

22. Zagrożenie związane z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami (ropa naftowa, produkty naftowe, reagenty, katalizatory i in.) – zagrożenie zatrucia, alergii, oparzeń chemicznych w następstwie wdychania, połknięcia lub kontaktu ze skórą używanych w pracy substancji płynnych lub uwolnionych do powietrza w środowisku pracy gazów i pyłów.

23. Ryzyko pożaru, wybuchu – ryzyko poparzeń termicznych, zatrucia czy nawet zgonu pracownika. W przypadku pożaru, wybuchu zagrożeniem pracownikom jest płomień, odpadające odłamki, niebezpieczne produkty spalania oraz zmniejszenie zawartości tlenu w otaczającym powietrzu.

24. Zagrożenie związane z prądem elektrycznym – ryzyko poparzeń termicznych, uszkodzenia narządów wewnętrznych lub zgonu po dotknięciu przewodnika prądu elektrycznego lub części metalowej pod napięciem, a także w wyniku działania bezpośredniego pioruna.

25. Zagrożenie związane ze sprzętem roboczym i jego wyposażeniem – ryzyko obrażeń w wyniku wpływu mechanicznego sprzętu lub urządzenia.

26. Zagrożenie związane z niebezpiecznymi powierzchniami – to kąty, krawędzie, ostre występy, o które można się uderzyć, ukłuć, zranić, podrapać.

27. Zagrożenie związane z kontaktem z gorącymi lub zimnymi powierzchniami oraz materiałami – w wyniku kontaktu z takimi powierzchniami lub z powodu działania gorących oraz zimnych materiałów są możliwe różnego stopnia oparzenia czy odmrożenia.

28. Zagrożenie związane z upadkiem na równym miejscu – pracownik może się zranić w wyniku upadku lub po potknięciu się o dowolny przedmiot w przypadku śliskiej powierzchni, niesprzyjających warunków pogodowych, nieodpowiedniej powierzchni itp.

29. Zagrożenie związane z upadkiem z wysokości (do głębokości) – można wpaść do niezabezpieczonych wykopów, niezamkniętych pokrywami studzienek, spaść z drabiny itp.

30. Zagrożenie związane z ręcznym podnoszeniem ładunków oraz wpływem innych czynników ryzyka ergonomicznego – ryzyko pokaleczenia się pracownika podczas ręcznego podnoszenia (opuszczania, trzymania, przesuwania, przeciągania, przenoszenia, poruszania) ładunków pojawia się w wyniku dużego wysiłku fizycznego, monotonicznych ruchów ciała, długotrwałego trzymania ładunku i niewygodnej pozycji roboczej. Jeśli miejsce pracy nie jest dostosowane do możliwości pracownika, wykonując pracę, która wymaga długotrwałej obserwacji i koncentracji, napięcia fizycznego lub wzrokowego, powtarzających się ruchów i in., może on doświadczyć zaburzeń zdrowotnych.

31. Zagrożenie związane ze spadkiem i upadkiem przedmiotów z wysokości – pracownik może doznać obrażeń w wyniku zmiany środka ciężkości przedmiotu lub innego ładunku podczas jego podnoszenia, przenoszenia, przesuwania, przeciągania (np. przesuwanie, przeciąganie meble, przenoszenie naczyń z wodą), na skutek oparcia się o niestabilnie ułożoną stertę lub inny niestabilny przedmiot, w wyniku upadku przedmiotów z półek, stelaży, stert, urządzeń podnoszących z powodu nieodpowiedniego i niebezpiecznego ich umieszczenia itp.

32. Zagrożenie związane z przemieszczaniem się i ruchem – pracownik może zostać poszkodowany w wypadku drogowym;

33. Zagrożenie związane z hałasem – hałas może spowodować uszkodzenie słuchu, wpływać na ciśnienie krwi oraz pracę układu nerwowego. Pracownik pracujący ponad pięć godzin dziennie przy poziomie hałasu 85 decybeli (dB(A)) lub większym jest narażony na nieodwracalne uszkodzenie słuchu.

34. Zagrożenie związane z wibracją – działająca na ręce wibracja spowodowana jest przez obracające się lub uderzeniowe narzędzia, które podczas pracy trzymane są w rękach; na całe ciało oddziałująca wibracja najczęściej ma miejsce w samochodach oraz miejscach pracy podczas eksploatacji stacjonarnych urządzeń roboczych (np. w kompresorowniach, pompowniach).

35. Zagrożenie związane z niewystarczającym lub niedostosowanym oświetleniem ze względu na charakter pracy – poziom oświetlenia działa na centralny układ nerwowy, rytm serca. Niewystarczające lub zbyt jasne (oślepiające) oświetlenie może spowodować upadek, zderzenie się z kimś podczas zderzenia lub zahaczenia o cokolwiek.

36. Zagrożenie związane ze środowiskiem grzewczym (wysoka lub niska temperatura powietrza w miejscu pracy) – ciepło może powodować przegrzanie się organizmu,

szok cieplny, poparzenia termiczne, zimno – przeziębienie organizmu, odmrożenie kończyn, ogólnego wyziębienia ciała.

VII. ŚRODKI ZARZĄDZANIA ZAGROŻENIAMI

37. Środki ostrożności dotyczące używania oraz magazynowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin:

37.1. Przed rozpoczęciem wykonywania prac zapoznać się oraz postępować zgodnie z kartą charakterystyki używanej i/lub magazynowanej niebezpiecznej substancji/mieszaniny chemicznej;

37.2. Podczas wykonywania prac związanych z niebezpieczną substancją/mieszaniną chemiczną używać ŚOO określone w karcie charakterystyki tej niebezpiecznej substancji/mieszaniny chemicznej;

37.3. Zatrzymać pracę i niezwłocznie poinformować bezpośredniego kierownika:

37.3.1. W przypadku wylania, rozsypania się niebezpiecznych substancji chemicznych lub ich mieszanin, uwolnienia się ich oparów do powietrza w środowisku pracy oraz w innych przypadkach, jeżeli zanieczyszczenie miejsca pracy tymi substancjami/mieszaninami może wpłynąć na zdrowie pracownika;

37.3.2. W przypadku braku lub nieczytelnych etykiet na opakowaniach niebezpiecznych substancji czy ich mieszanin.

38. Środki bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ochrony przeciwwybuchowej:

38.1. Znać lokalizację gaśnic (załącznik 1), środków komunikacji i alarmowych w miejscu pracy, wiedzieć, jak korzystać z tych środków;

38.2. Zabrania się używania gaśnic do innych celów niż są przeznaczone, zmiany ich lokalizacji. Lokalizacje gaśnic są oznakowane znakami bezpieczeństwa przeciwpożarowego (rys. 1). Rozmieszczenie gaśnic w pomieszczeniu określone jest w planach ewakuacyjnych osób;

38.3. Osoby po zauważeniu, że w miejscu oznakowanym znakiem gaśnicy, w którym zwykle znajdują się gaśnice brak gaśnicy, muszą powiadomić o tym osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo przeciwpożarowe, której dane kontaktowe są zamieszczone obok gaśnicy;

Rys 1. Znak urządzenia przeciwpożarowego „Gaśnica”

38.4. Nie używać otwartego ognia, unikać działań i nie stwarzać warunków mogących spowodować pożar. Ewentualne przyczyny powstania pożaru należy natychmiast usuwać;

38.5. W miejscach, w których może się wytworzyć środowisko wybuchowe i które są oznakowane znakiem „Ostrzeżenie przed atmosferą wybuchową” (rys. 2), pracownik powinien nosić antystatyczną odzież roboczą odpowiednią do pracy w potencjalnie wybuchowym środowisku;

Rys. 2. Ostrzeżenie przed atmosferą wybuchową

38.6. W miejscach, w których może wytworzyć się środowisko wybuchowe oraz które są oznakowane znakiem „Ostrzeżenie przed atmosferą wybuchową” zabrania się używania sprzętu (narzędzi i przyrządów elektrycznych, telefonów komórkowych, aparatów fotograficznych i

in.), który nie spełnia odpowiedniego poziomu ochrony przeciwwybuchowej. W tych miejscach dopuszcza się używać tylko sprzęt przeciwwybuchowy;

38.7. W pomieszczeniach oraz na terytorium produkcyjnym zabrania się przechowywać i używać rzeczy i przyrządy osobiste, które mogą spowodować źródła zapłonu wycieku, które mogą wpływać na powstanie wybuchu lub zapłonu;

38.8. W pomieszczeniach i na terytorium produkcyjnym zabrania się przechowywać puste lub napełnione wybuchowymi, palnymi substancjami pojemniki, szmaty lub inne materiały nasiąknięte produktami naftowymi, z wyjątkiem miejsc specjalnie do tego przeznaczonych i oznakowanych znakami ostrzegawczymi. Te materiały pracownik powinien umieścić w specjalnych kontenerach lub zbiornikach z odpowiednimi napisami, z których one zostaną usunięte zgodnie z ustalonymi w Spółce zasadami zagospodarowania odpadami;

38.9. Pracownikowi w miejscu pracy zabrania się przechowywać i używać substancje, których właściwości palne oraz wybuchowe są nieznanne.

39. Środki bezpieczeństwa podczas korzystania z roboczych urządzeń elektrycznych:

39.1. Pracownik może korzystać z roboczych urządzeń elektrycznych (dalej – urządzenie elektryczne) tylko na polecenie bezpośredniego przełożonego;

39.2. Przed użyciem urządzeń elektrycznych należy zapoznać się z dostarczoną przez producenta instrukcją obsługi urządzenia i przestrzegać wymagań ustalonych przez producenta;

39.3. W przypadku zauważenia podczas eksploatacji, że urządzenie elektryczne lub jego kabel zasilający zaczął się nagrzewać, wewnątrz urządzenia słysząc obce dźwięki itp., urządzenie należy natychmiast odłączyć od sieci elektrycznej i powiadomić o tym bezpośredniego przełożonego;

39.4. Urządzenie elektryczne podczas czyszczenia, mycia lub po zakończeniu jego eksploatacji należy odłączyć od sieci elektrycznej;

39.5. Pracownikowi zabrania się naprawiać urządzenie elektryczne oraz jego kable i przewody elektryczne. Urządzenia obsługiwać i naprawiać może tylko przeszkolony personel ds. elektrotechniki;

39.6. Pracownikowi korzystającemu z urządzenia elektryczne zabrania się:

39.6.1. Ogrzewać pomieszczenia niestandardowymi urządzeniami elektrycznymi (własnej produkcji);

39.6.2. Używać niesprawne gniazdka elektryczne, wtyczki, skrzynki rozdzielcze, włączniki oraz inne urządzenia elektryczne;

39.6.3. Przewody elektryczne, lampy, rozpraszacze światła, grzejniki przykrywać materiałem palnym;

39.6.4. Używać kuchenki, czajniki, grzejniki oraz inne urządzenia w miejscach nieprzystosowanych do tego celu oraz pozostawiać je włączone bez dozoru;

39.6.5. Używać lampy bez kloszy ochronnych;

39.6.6. Używać przewody i kable, których materiał izolacyjny jest uszkodzony lub pozbawiony dielektrycznych właściwości podczas eksploatacji;

39.6.7. Ciągnąć, zginać lub przekręcać kabel, umieszczać na nim ładunek, także dozwalać na przecinania się z innymi kablami, węzłami do spawania gazowego itp.;

39.6.8. Wyłączając urządzenie elektryczne wyciągać wtyczkę z gniazdka trzymając za kabel podłączeniowy.

40. Środki bezpieczeństwa przed niebezpiecznym działaniem wyładowania atmosferycznego:

40.1. Podczas wyładowań atmosferycznych lub grzmotów najbezpieczniej jest pozostawać w pomieszczeniu (operatorni, gabinecie roboczym itp.), zamknąć okna i drzwi, otwory wentylacyjne, aby uniknąć przeciągu mogącego przyciągnąć błyskawicę kulistą;

40.2. Przed błyskawicą bezpiecznie chroni samochód, tylko należy zamknąć okna i nie dotykać ich metalowych konstrukcji. Nie zaleca się prowadzenie pojazdu podczas wyładowań atmosferycznych, w takim przypadku najlepiej się zatrzymać oraz odczekać aż błyskawica ustąpi;

40.3. Jeżeli błyskawica zostanie na otwartej przestrzeni, nie chowaj się pod wysokimi pojedynczymi drzewami, pod ścianami budynków, przy wieżach metalowych, nie biegnij i idź powoli do najbliższego budynku;

40.4. Podczas wyładowań atmosferycznych niebezpieczne jest dotykane metalowych konstrukcji budynków, urządzeń, rurociągów, przebywanie w pobliżu przewodów elektrycznych, anten, okien, szczególnie niebezpieczne jest przebywanie nieopodal źródeł wody;

40.5. Nie trzymaj w rękach przedmiotów metalowych (nawet w metalową końcówkę parasola może uderzyć błyskawica).

41. Środki bezpieczeństwa przed poślizgnięciem, przewróceniem i upadkiem na równym miejscu:

41.1. Poruszaj się bez pośpiechu i uważaj na przeszkody, nie rozmawiaj przez telefon, nie przenoś przedmiotów, które mogą zasłaniać widnokrąg i przeszkadzać w zauważeniu przeszkód, także nie przenoś więcej niż możesz;

41.2. W słabo oświetlonych miejscach lub o ciemnej porze doby nie noś okularów z przyciemnianymi soczewkami;

41.3. Zachowaj ostrożność przechodząc z jednego miejsca do drugiego, wchodząc lub wychodząc z budynku lub pojazdu, uważaj podczas poruszania się na parkingach oraz chodnikach (ścieżkach), jeżeli pada śnieg lub utworzył się lód, ponieważ najwięcej poślizgów oraz upadków ma miejsce właśnie w tych miejscach, najczęściej rano i wieczorem – w drodze do lub z pracy. O ciemnej porze doby przypnij do ubrania element odblaskowy;

41.4. Jeżeli poruszasz się po śliskiej nawierzchni nie trzymaj rąk w kieszeniach, przynajmniej jedną rękę pozostaw wolną, aby utrzymać równowagę. Zwolnij i zmniejsz kroki, opieraj się całą płaszczyzną podeszwy, aby środek równowagi znajdował się bezpośrednio nad stopami. Podczas poruszania się utrzymaj postawę nieznacznie wychyloną do przodu – w taki sposób w przypadku poślizgu ochronisz głowę;

41.5. Zimą w drodze do pracy noś odpowiednie buty (z niskim obcasem oraz na grubszej gumowanej podeszwie), także niekrępującą ruchów odzież oraz wyjdź do pracy 15 minut wcześniej, aby uniknąć pośpiechu i mieć wystarczająco czasu, aby obejść śliskie miejsca. Podczas pracy używaj wydanych środków ochrony osobistej (zimową odzież roboczą, bezpieczne zawodowe obuwie zimowe i in.);

41.6. Zimą przed wejściem do pomieszczenia usuń dokładnie śnieg z podeszew butów, aby podłoga nie stała się śliska;

41.7. Należy poinformować swojego bezpośredniego przełożonego o wszelkich zauważonych uszkodzeniach (dziurach, pęknięciach) nawierzchni chodników, ścieżek dla pieszych, podłóg, nieprzymocowanych dywanach i dywanikach, przeszkodach znajdujących się na podłogach i przejściach, niewystarczającym oświetleniu itp;

42. Środki bezpieczeństwa podczas korzystania ze środków do wspinania się w miejsca na wysokości:

42.1. Wszelkie schody, podesty, przejścia lub inne drogi dostępu na inne piętra powinny być wolne i łatwo dostępne. Jeżeli ze względu na jakieś przyczyny przejścia są chwilowo zamknięte, należy zapewnić inne czasowe bezpieczne przejścia. Podczas poruszania się należy się upewnić, że schody oraz przejścia są nieśliskie oraz dobrze oświetlone;

42.2. Podczas wchodzenia na schody należy poruszać się bez pośpiechu, wspinać się kolejno po jednym poziomie i trzymając się za poręczy, nie rozmawiać przez telefon. Zachować wystarczającą odległość między sobą i innymi wchodzącymi po schodach osobami, aby w przypadku potknięcia się lub zatrzymania przez inną osobę byś się nie uderzył w nią. Ładunki na drabinie dozwala się przenosić jedną ręką lub przekazywać je innemu pracownikowi dwoma rękoma stojąc dwoma nogami na stopniach schodów. Większe ładunki muszą być przenoszone przez co najmniej dwóch pracowników po uzgodnieniu wzajemnych działań, w taki sposób zabezpieczając jeden drugiego przed upadkiem;

42.3. w Spółce można korzystać tylko z mobilnych drabin spełniających wymogi standardów EN i oznaczonych znakiem CE. Drabiny muszą być eksploatowane zgodnie z instrukcją producenta drabiny oraz wymogami określonymi w tej instrukcji;

42.4. Pracownik, który do wspinania się używa drabiny, przed wejściem na nią powinien wizualnie ją zbadać i upewnić się, że drabina nie posiada wad i jest w pełni skompletowana. Drabina powinna być czysta;

42.5. Dolne końce drabiny podstawnej powinny być zaopatrzone w antypoślizgowe stopki. Drabinę należy ustawić pod kątem 75-65° pozostawiając co najmniej 1-metrowe podniesione wydłużenie nad płaszczyzną, na którą będzie się wchodziło;

42.6. Drabiny rozmieszczone w takich miejscach jak przejścia, wyjścia, przejazdy lub w miejscach, w których mogą być przemieszczane ze względu na charakter robót wykonywanych w okolicy lub ruch, należy przymocować w celu uniknięcia możliwości jej przesunięcia lub oddzielić ostrzegawczą taśmą ogrodzeniową w celu skierowania ruchu lub robót wykonywanych w okolicy dalej od drabiny;

42.7. Urządzenia unieruchamiające drabinę (jeżeli istnieją) muszą być bezpieczne zamocowane przed użyciem;

42.8. Pracownik na szczeblach drabiny powinien stać dwoma nogami. Wchodzenie i schodzenie po drabinie jest dopuszczalne jedynie stojąc twarzą do drabiny i postępując zgodnie z zasadą „trzech punktów”, tzn. trzeba dotykać drabiny dwoma nogami i jedną lub dwoma rękoma i jedną nogą, ręce muszą być wolne, wszelkie narzędzia lub sprzęt podnieść lub opuścić za pomocą liny lub w inny bezpieczny sposób;

42.9. Pracownik na drabinie może wykonywać tylko krótkotrwałe prace trwające nie dłużej niż 30 minut;

42.10. Pracownik pracujący na drabinie nie powinien usiłować sięgnąć dalej niż jego ręka, wchodzić wyżej niż czwarty stopień od góry, podjąć dodatkowe środki ostrożności, jeżeli drabina jest umieszczana przed drzwiami lub przejściem (zablokować drzwi lub przejście);

42.11. Zabrania się pracować ze sprzętem elektrycznym na opieranej drabinie mobilnej, tę drabinę używać do podnoszenia ładunków i materiałów niebezpiecznych;

42.12. Pracownik pracujący na drabinie narzędzia powinien przechowywać w specjalnie w tym celu przeznaczonych pasach narzędziowych z kieszeniami i uchwytami. Narzędzia do uchwytów muszą być przymocowane linami.

43. Środki bezpieczeństwa dotyczące podnoszenia ładunków rękoma:

43.1. Unikać ręcznej pracy z ciężarami używając różnych mechanizmów podnoszących;

43.2. Odpowiednio organizować pracę – zmniejszać odległość przenoszenia, redukować częstotliwość podnoszeń, robić przerwy na odpoczynek, dopasowywać pracę wymagającą wysiłku do pracy pozbawionej wysiłku, zapewnić możliwość podnoszenia ładunku oraz przenoszenia go blisko ciała, unikać nierównej, śliskiej oraz niestabilnej podłogi, progów, podwyższeń, schodów, słabej widoczności, ekstremalnej temperatury, wilgotności;

43.3. Prawidłowo ocenić ładunek – zmniejszyć masę podnoszonego ładunku, ciężkie lub wielkie ładunki przenosić we dwoje lub więcej osób, w miarę możliwości zmienić rodzaj czynności (ładunek lepiej pchać lub ciągnąć zamiast przenosić), unikać niebezpiecznych właściwości ładunku (np. ostrych krawędzi, nierównych powierzchni, nieszczelnych zbiorników z płynem itp.);

43.4. Do przenoszenia ładunków używać środków pomocniczych (np. nosić dopasowane pasy, miękkie zabezpieczenia naramienne, używać skrzyń z uchwytami itp.);

43.5. Dla mężczyzn masa jednego ładunku podnoszonego ręcznie, jeżeli ładunek jest stale przenoszony w ciągu zmiany, nie może przekraczać 30 kg, dla kobiet – 10 kg;

43.6. Ładunki (przedmioty, materiały i in.) muszą być obsługiwane i ładowane przykrywając, mocując lub ogradzając je, aby nie mogły spaść, stoczyć się, zsunąć czy spaść na bok.

44. Środki bezpieczeństwa przed zagrożeniem związanym z ruchem i poruszaniem się:

44.1. Na terytorium Spółki pracownicy muszą przestrzegać przepisów ruchu drogowego oraz przyjętych przez Spółkę oznakowań wewnętrznych dróg;

44.2. Piesi muszą poruszać się po chodnikach lub ścieżkach dla pieszych po prawej stronie. W przypadku braku chodnika, ścieżki dla pieszych, pobocza lub braku możliwości ruchu nimi, dozwolone jest poruszanie się jedną linią na poboczu części jezdni. Po poboczu lub poboczu części jezdni piesi powinni poruszać się w kierunku przeciwnym do kierunku jazdy pojazdów. Piesi poruszający się po nieoświetlonym chodniku lub pobocznej części jezdni o ciemnej porze dnia lub w przypadku słabej widoczności powinni posiadać świecąca latarkę lub elementy odbłaskowe przypięte do ubrania;

44.3. Jezdnie oraz drogi kolejowe piesi mogą przechodzić jedynie w dozwolonych miejscach po upewnieniu się, że ani z lewej strony, ani z prawej nie nadjeżdża pociąg lub samochód;

44.4. Zabrania się wychodzenia na drogę spoza pojazdu lub innej przeszkody utrudniającej rozejrzeć się oraz bez upewnienia się, że nie ma nadjeżdżających pojazdów;

44.5. Zabrania się przechodzenie przez dół wagonów lub części połączeniowe wagonów. Chcąc przejść na inną stronę składu pociągu, należy obejść pociąg lub zaczekać, aż odjedzie;

44.6. Na terytorium Spółki kierowca pojazdu nie może przekraczać prędkość 40 km/h, zaś na obszarze urządzeń technologicznych – 20 km/h;

44.7. Pojazd może się zatrzymać oraz stać tylko w miejscach, gdzie to nie jest zabronione (brak odpowiednich znaków zakazujących zatrzymanie się lub stania);

44.8. Na terytorium Spółki kierowca pojazdu powinien poruszać się z włączonymi światłami mijania;

44.9. Kierowca musi zaparkować pojazd na parkingach znajdujących się na terytorium produkcyjnym Spółki oraz w innych miejscach parkingowych na terytorium produkcyjnym w kierunku wyjazdu z miejsca parkingowego (na terytorium urządzeń technologicznych – w kierunku wyjazdu z urządzeń technologicznych), aby w przypadku nieprzewidzianego wypadku (pożaru, wybuchu, wydostania się niebezpiecznej substancji do środowiska) była możliwość operatywnego usunięcia pojazdu z niebezpiecznego miejsca.

44.10. Pojazd może wjechać na terytorium urządzenia technologicznego tylko, jeżeli posiada zezwolenie wydane zgodnie z procedurą określoną w Instrukcji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy BDS-10 Używanie sprzętu roboczego w potencjalnie wybuchowym środowisku.

44.11. Kierowca pojazdu wjeżdżając i przebywając na terytorium urządzenia technologicznego musi włączyć ostrzegawcze światła awaryjne. Wymóg ten nie dotyczy pojazdów przeznaczenia specjalnego, za pomocą których wykonywane są prace remontowe (dźwigi samochodowe, ruchome platformy robocze do podnoszenia, ładowarki samochodowe itp.). Pojazdy specjalnego przeznaczenia muszą mieć włączone światła ostrzegawcze.

44.12. Wymagania rowerzystom:

44.12.1. Rowerzysta powinien nosić kamizelkę ostrzegawczą oraz zapięty kask ochronny;

44.12.2. Dozwolona jest jazda na rowerze ze sprawnymi hamulcami i sygnałem dźwiękowym;

44.12.3. Z tyłu rower musi być czerwone światło odblaskowe, z obu stron – pomarańczowe światła odblaskowe lub inne elementy odblaskowe przymocowane do szprych kołowych;

44.12.4. Podczas jazdy na rowerze o ciemnej porze dnia lub w przypadku słabej widoczności z przodu musi być włączone białe światła, zaś z tyłu – czerwone światło;

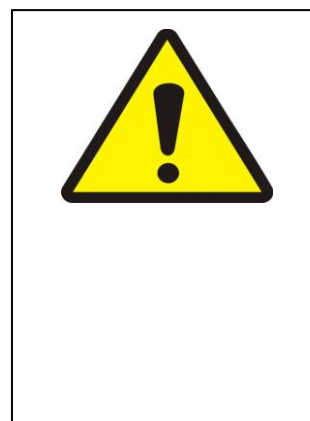
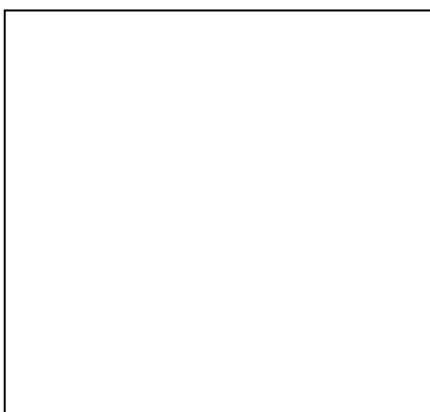
44.12.5. Jazda na rowerze jest dozwolona poboczem zgodnie z kierunkiem ruchu, zaś w przypadkach, gdy pobocze jest nieodpowiednie w jednym rzędzie po prawej stronie pasa ruchu jezdni bliżej jego prawej krawędzi;

44.12.6. Zabrania się jazdy na rowerze po drogach pokrytych śniegiem lub lodem.

45. W miejscach oznaczonych znakiem „Nosić środki ochrony słuchu” (rys. 3) (w tych miejscach poziom hałasu wynosi od 80 dB(a) do 85 dB(A)), zaleca się, aby pracownik korzystał ze środków ochrony osobistej słuch (zatyczki do uszu lub słuchawki) w celu **ochrony słuchu przed hałasem**. W miejscach oznaczonych znakami określonymi na rys. 4 (poziom hałasu w tych miejscach przekracza 85 dB(A)), pracownik powinien nosić środki ochrony osobistej słuchu.

46. **Środki bezpieczeństwa mające na celu ograniczenie wpływu ciepła:**

46.1. Podczas pracy pracownik musi stosować ŚOO przeznaczone na sezon letni. Pracownik, który nie musi stosować ŚOO, powinien nosić jasne ubrania z tkanin naturalnych, luźne, lekko i dobrze wchłaniające pot, nakrycie głowy w celu ochrony przed bezpośrednimi promieniami słonecznymi;

Rys. 3

Rys. 4

46.2. Pomieszczenia należy wietrzyć poprzez otwieranie okien lub za pomocą systemów klimatyzacji;

46.3. Co 20-30 min pracownikowi zaleca się wypić 250-300 ml wody (mineralnej lub mineralizowanej);

46.4. Co 1,5 godz. pracownikowi zaleca się robić 10 min przerwy w chłodnym miejscu (np. w pomieszczeniu przeznaczonym na odpoczynek).

47. Środki bezpieczeństwa mające na celu ograniczenie wpływu chłodu:

47.1. Podczas pracy pracownik musi stosować ŚOO przeznaczone na sezon zimowy (odzież roboczą, bezpieczne zawodowe obuwie zimowe, rękawice zimowe i in.). Pracownik, który nie musi stosować ŚOO, powinien nosić odzież chroniącą przed niską temperaturą. Odzież i obuwie muszą być suche, nieprzylegające do ciała. Górna warstwa odzieży powinna być nieprzewiewna;

47.2. Co 1,5 godz. pracownikowi zaleca się robić 10 min przerwy;

47.3. Pracownik powinien skracać czas pracy na chłodzie;

47.4. Pracownikowi zaleca się pić ciepłe płyny.

VIII. NIEBEZPIECZNE PRACE

48. Następujące prace, które muszą być wykonywane zgodnie z wydanym pisemnym zezwoleniem lub zleceniem w Spółce, kwalifikowane są jako prace niebezpieczne:

48.1. Prace wykonywane na terytoriach urządzeń technologicznych, które nie są związane z rozszczelnieniem sprzętu – prace, które nie obejmują rozszczelnienia sprzętu, które można wykonać bez zatrzymywania sprzętu i do których wykonania nie są wymagane prace przygotowawcze urządzeń technologicznych, np. montaż lub demontaż rusztowań, prace związane z izolacją i malowaniem urządzeń, ustalenie wad metalu metodami badań nieniszczących, betonowanie terytorium, prace remontowe w punktach grzewczych, naprawa sieci oświetleniowych i wymiana lamp, naprawa elektrycznych systemów grzewczych);

48.2. Prace remontowe urządzeń wykonywane na terytoriach urządzeń technologicznych – demontaż, mycie, czyszczenie, montaż rozszczelnionego sprzętu, np. demontaż, mycie czy montaż włókien rurowych wymiennika ciepła, zamknięcie włączów zbiorników, instalacja klap, zaworów oraz inne prace, do których wykonania niezbędne są środki przygotowawcze, jednak nie są klasyfikowane jako prace rozszczelnienia urządzeń, z ogniem czy prace w pomieszczeniach zamkniętych;

48.3. Prace związane z rozszczelnieniem urządzeń – prace, podczas których rozszczelniana jest znajdująca się w urządzeniu zamknięta wnęka, w której były, są lub mogą być materiały o różnych temperaturach, ciśnieniach i stanach (np. produkty naftowe, woda, para), np. otwieranie kołnierzy rurociągów, włączów zbiorników, zdejmowanie klap, zaworów, uszczeltek, wstawianie zaślepek;

48.4. Prace w pomieszczeniach zamkniętych – prace wewnątrz kolumn, reaktorów, zbiorników, pieców, studni, cystern, w wykopach na głębokości dwóch metrów i większej itp.

48.5. Prace z ogniem – prace związane ze spawaniem elektrycznym i gazowym, cięciem gazowym metali, obróbką mechaniczną i przetwarzaniem termicznym, prace z lampą

lutowniczą i inne prace, podczas których używany jest ogień otwarty, uwalniają się iskry czy materiały są nagrzewane do temperatury, która może spowodować zapłon;

48.6. Roboty ziemne – prace, kiedy na potrzeby budowy wykopywana jest ziemia naturalna, wysypuje się ziemię przywozową lub wykonywane są prace podziemne przy użyciu maszyn do robót ziemnych (koparki, spycharki, młotków pneumatycznych i in.) lub kopiąc ziemię ręcznie. Jeżeli głębokość wykopu nie przekracza 30 cm to prace nie są kwalifikowane jako roboty ziemne;

48.7. Prace w urządzeniach elektrycznych – prace, które wykonując istnieje ryzyko narażenie pracowników lub innych osób na działanie prądu elektrycznego, łuku elektrycznego, pola elektromagnetycznego lub elektryczności statycznej (np. naprawa przycisków uruchomienia, automatów, przełączników, włączników/wyłączników oraz urządzeń komutacyjnych, wymiana lamp elektrycznych itp.).

49. Wymagania BHP dotyczące wykonywania niebezpiecznych prac w Spółce zgodnie z pisemnymi zezwoleniami na pracę określone są w następujących instrukcjach BHP:

49.1. Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-5 Prace niezwiązane z rozszczelnieniem urządzeń;

49.2. Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-6/1 Prace rozszczelnienia i naprawy urządzeń;

49.3. Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-6/2 Prace w pomieszczeniach zamkniętych;

49.4. Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-7 Prace z ogniem;

49.5. Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy BDS-31 Roboty ziemne.

50. Wykonując prace niebezpieczne w urządzeniach elektrycznych Spółki musi być wydane zlecenie na wykonywanie prac w urządzeniach elektrycznych zgodnie z Zasadami bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń elektrycznych [3.7].

IX. OBOWIĄZKI I PRAWA BEZPOŚREDNIEGO PRZEŁOŻONEGO I PRACOWNIKÓW

51. Obowiązkiem bezpośredniego przełożonego (dalej – kierownik) pracownika jest zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników pod każdym względem związanym z pracą. Wykonując ten obowiązek, kierownik podejmuje środki niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników. Środki BHP w Spółce są finansowane ze środków Spółki.

52. Kierownik ma prawo proponować nałożenie kar dyscyplinarnych na pracowników, którzy naruszyli obowiązujące wymagania przepisów wykonawczych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa przeciwpożarowego, nie zezwolić pracownikowi pracować w tym dniu (zmianie), kiedy jest on w pracy w stanie nietrzeźwym, pod wpływem narkotyków lub substancji toksycznych, zgodnie z prawem zaproponować wypowiedzenie pracownikowi pracy, jeżeli narusza on ustanowione w przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy wymogi.

53. Obowiązkiem pracownika jest przestrzeganie wymagań zgodnie z BHP oraz przepisami prawnymi dotyczącymi bezpieczeństwa przeciwpożarowego, dbanie o bezpieczeństwo i ochronę zdrowia własnego i innych pracowników zgodnie ze swoją wiedzą oraz udzielonymi przez kierownika wskazówkami. Konkretnie obowiązki pracowników w zakresie ochrony zdrowia i życia własnego i innych pracowników określone są: pracownikom pracującym ze sprzętem roboczym – innym pracownikom Spółki w instrukcjach BHP – w opisach stanowisk.

54. Pracownik ma prawo:

54.1. Żądać, by kierownik zapewnił bezpieczeństwo i ochronę zdrowia oraz bezpieczeństwo przeciwpożarowe pracowników, zainstalował środki ochrony zbiorowej, zapewnił środki ochrony osobistej;

54.2. Zapoznać się z wynikami wstępnych oraz okresowych badań lekarskich; jeżeli nie zgadza się z wynikami badań, ponownie zbadać zdrowie;

54.3. Konsultować się z kierownikiem w sprawie doskonalenia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa przeciwpożarowego lub upoważnić do tego przedstawiciela pracowników ds. bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;

54.4. Odmówić wykonania pracy, jeżeli istnieje zagrożenie dla bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników zgodnie z procedurą określoną w aktach prawnych dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;

54.5. Zgodnie z procedurą określoną przez prawo żądać odszkodowania za szkody wyrządzone zdrowiu z powodu niebezpiecznych warunków pracy.

55. Pracownik ma prawo odmówić wykonywania pracy, pracę również należy zawiesić, jeżeli kierownik bezpośredni lub inna osoba upoważniona przez pracodawcę, osoba reprezentująca pracodawcę nie podejmuje niezbędnych środków do wyeliminowania naruszeń wymogów bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ochrony pracownika przed ewentualnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa i zdrowia w następujących wypadkach: jeżeli pracownik nie został przeszkolony w zakresie bezpiecznej pracy; w przypadku awarii sprzętu roboczego lub sytuacji awaryjnej – niebezpiecznej; w przypadku wykonywania pracy z naruszeniem ustalonych przepisów technicznych; w przypadku wykonywania pracy bez wyposażenia w środki ochrony zbiorowej i/lub pracownik nie jest wyposażony w środki ochrony osobistej; w innych przypadkach, jeżeli środowisko pracy jest szkodliwe i/lub stanowi zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika.

X. OBOWIĄZKI PRACOWNIKA I DZIAŁANIA W PRZYPADKU DOJŚCIA DO INCYDENTU

56. Pracownik, który mógł ucierpieć w wypadku do którego omal nie doszło w czasie pracy, ucierpiał w wypadku przy pracy, w drodze do lub z pracy lub zachorował na przewlekłą chorobę zawodową (jeżeli jest w stanie) oraz osoba będąca świadkiem wypadku lub jego konsekwencji, która zauważyła lub dowiedziała się o incydencie, awarii musi natychmiast poinformować:

- kierownika oddziału;
- w rafinerii w Możejках – dyspozytora oddziału zarządzania Produkcją Spółki pod numerem telefonu 3333 (dzwoniąc z telefonu stacjonarnego) lub 8 443 93333 (dzwoniąc z dowolnego telefonu);
- w terminalu w Butyndze (lit. Būtinga) – kierownika zmiany grupy operacyjnej terminalu pod numerem telefonu 8 443 93459 lub 8 686 78112;
- na stacjach przepompowania ropy naftowej w Birzach i Janiszkach – dyspozytora grupy eksploatacji rurociągów magistralnych pod numerem telefonu 8 443 93483 lub 8 689 89845.49.

57. Osoba będąca świadkiem wypadku przy pracy lub jego konsekwencji powinna niezwłocznie udzielić osobie poszkodowanej pierwszej pomocy oraz wezwać karetkę pogotowia.

58. W przypadku ekstremalnych wypadków na dużą skalę w rafinerii w Możejках zostają włączone syreny alarmowe. Po usłyszeniu sygnałów syren należy wysłuchać komunikat dyspozytora oddziału zarządzania produkcją Spółki o zaistniałym zagrożeniu przez wewnętrzne głośniki lub włączone punkty radiowe oraz postępować zgodnie z zaleceniami. Syreny są sprawdzane w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca o godzinie 10:00, dlatego po ich usłyszeniu należy ustalić przyczynę włączenia syren i, jeżeli to nie ma powiązania z potencjalnym zagrożeniem, kontynuować pracę.

XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

59. Za okresowy przegląd i aktualizację, w razie potrzeby, niniejszej instrukcji jest odpowiedzialny Dyrektor ds. jakości, ochrony środowiska i bezpieczeństwa w pracy w Spółce.

Opracował
Kierownik grupy kontroli i prewencji
Egidijus Luomanas

07.11.2017

1. Typy gaśnic:

1.1. **Gaśnice proszkowe** (rysunek 1) są najczęściej używanymi ze wszystkich gaśnic przenośnych. Gaśnice proszkowe można używać do gaszenia różnych materiałów: palnych produktów naftowych, metali alkalicznych, a także działających urządzeń elektrycznych o napięciu nieprzekraczającym 1000 voltów z zachowaniem bezpiecznej odległości 1 m. Proszek nie niszczy przedmiotów, jest łatwy w usuwaniu.

1.2. **Gaśnice wodno-piankowe** (rysunek 2) są używane w przypadku przechowywania w pomieszczeniu niedużych ilości cieczy palnych oraz łatwopalnych. Mogą być używane do gaszenia palnych materiałów stałych, cieczy palnych oraz łatwopalnych. Gaśnice wodno-piankowe nie mogą być używane do gaszenia urządzeń gazowych i elektrycznych pod napięciem. Mogą być używane przy temperaturze nie niższej niż +5°C oraz nie wyższej niż +60°C.

1.3. **W gaśnicach śniegowych** (rysunek 3) ciśnienie jest większe niż w gaśnicach proszkowych czy gaśnicach wodno-piankowych, dlatego obudowa gaśnicy jest grubsza, a sama gaśnica jest znacznie cięższa niż inne rodzaje gaśnic o tej samej pojemności. Gaśnice śniegowe są używane do gaszenia cieczy łatwopalnych oraz palnych, gazów, substancji stałych, włączonych do sieci urządzeń elektrycznych o napięciu nieprzekraczającym 1000 V. Zaletą gaśnic śniegowych – minimalny wpływ na gaszony obiekt, dlatego są wygodne do gaszenia drogiego sprzętu elektrycznego, różnych urządzeń, aparatów. Urządzenia elektryczne gasić w odległości co najmniej 1 m. Mogą być używane przy temperaturze nie niższej niż -40°C i nie wyższej niż +60°C (praktycznie bez ograniczeń). Najważniejsze unikać kontaktu substancji gaszącej z rękoma, twarzą, ponieważ dwutlenek węgla, którego temperatura osiąga nawet -70°C może uszkodzić (odmrozić) skórę.

Rysunek 1

Rysunek 2

Rysunek 3

2. Wymagania dotyczące przechowywania gaśnic:

2.1. Przechowywać w łatwo dostępnych oraz widocznych miejscach nienarażonych na bezpośrednie działanie promieni słonecznych, w odległości nie mniejszej niż 1 m od urządzeń grzewczych;

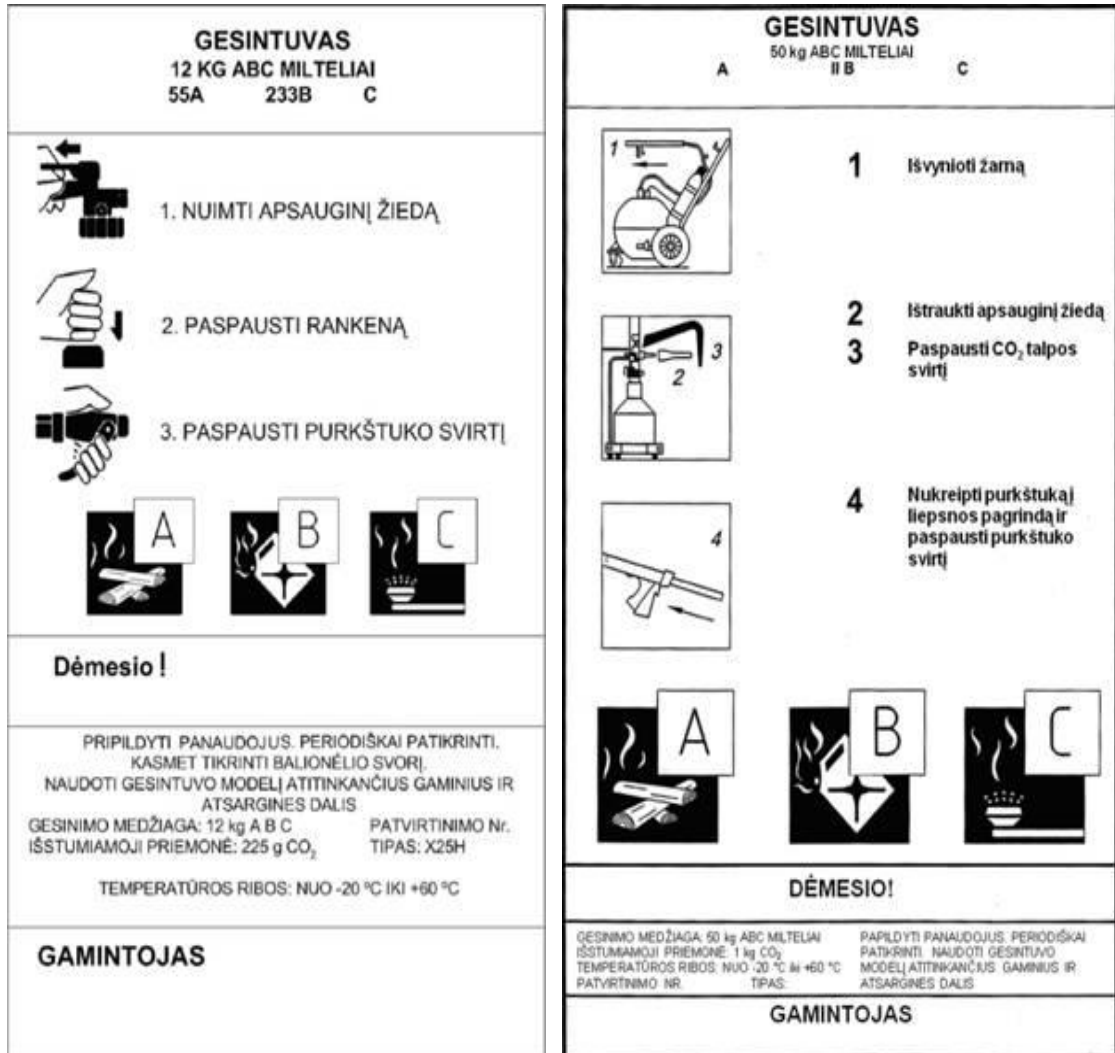
2.2. Zawieszać na wysokości nieprzekraczającej 1,5 m od podłogi do dolnej części gaśnicy oraz w taki sposób, aby otwarte drzwi do pomieszczenia nie przeszkadzały w sięgnięciu po gaśnicę;

2.3. Stawiać w szafkach zaworów przeciwpożarowych lub przy nich, na panelach przeciwpożarowych lub na podłodze, przechowywać w specjalnych szafkach, skrzyniach lub na stojakach;

2.4. Przechowywać w sposób, aby były widoczne napisy.

3. Wymagania dotyczące używania gaśnic:

3.1. Zapoznać się z treścią instrukcji obsługi gaśnicy, która jest umieszczona na obudowie gaśnicy. W niej za pomocą rysunków wskazano, jak można rozpocząć gaszenie i w jaki sposób używać gaśnicę (rysunek 4);

Rysunek 4

<p style="text-align: center;">GAŚNICA</p> <p style="text-align: center;">12 KG ABC PROSZEK</p> <p style="text-align: center;">55A 233B C</p>	<p style="text-align: center;">GAŚNICA</p> <p style="text-align: center;">50 KG ABS PROSZEK</p> <p style="text-align: center;">A IIB C</p>
<p>1. WYCIĄGNAĆ ZAWLECZKĘ ZABEZPIEZAJĄCĄ</p> <p>2. NACISNAĆ DŹWIGNIĘ</p> <p>3. NACISNAĆ DŹWIGNIĘ WTRYSKIWACZA</p>	<p>1. Rozwinąć wąż</p> <p>2. Wyciągnąć zawleczkę zabezpieczającą</p> <p>3. Nacisnąć dźwignię zbiornika CO2</p> <p>4. Skierować wtryskiwacz do podstawy</p>

	płomienia i nacisnąć dźwignię wtryskiwacza	
Uwaga!	UWAGA!	
UZUPEŁNIAĆ PO WYKORZYSTANIU, SPRAWDZAĆ OKRESOWO CO ROKU SPRAWDZAĆ MASĘ BUTLI, STOSOWAĆ WYROBY ORAZ CZĘŚCI ZAMIENNE WŁAŚCIWE DLA MODELU GAŚNICY SUBSTANCJA GASZĄCA 12 KG ABC ŚRODEK TŁUMIĄCY: 225 G CO ₂ APROBATA NR TYP: X25H GRANICE TEMPERATURY: OD -20°C DO +60°C	SUBSTANCJA GASZĄCA 50 KG ABC PROSZEK ŚRODEK TŁUMIĄCY: 1 KG CO ₂ GRANICE TEMPERATURY: OD -20°C DO +60°C APROBATA NR TYP	UZUPEŁNIAĆ PO WYKORZYSTANIU, SPRAWDZAĆ OKRESOWO, STOSOWAĆ WYROBY ORAZ CZĘŚCI ZAMIENNE WŁAŚCIWE DLA MODELU GAŚNICY
PRODUCENT	PRODUCENT	

3.2. Poniższe rysunki ilustrują właściwy sposób gaszenia ognia:

Niewłaściwy

Właściwy

Nie gasić ognia przed wiatrem – gasić tylko zgodnie z kierunkiem wiatru.

Niewłaściwy

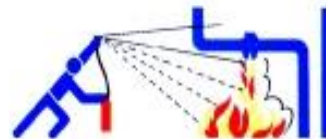
Właściwy

Nie gasić palącej się powierzchni od góry – gasić tylko od dołu.

Niewłaściwy

Właściwy

Nie gasić płynący ogień od dołu – walczyć z nim od góry.

Niewłaściwy

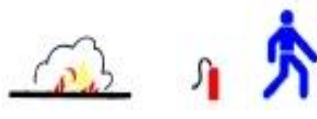
Właściwy

Używaj gaśnic nie na przemian – lecz kilka jednocześnie.

Niewłaściwy

Właściwy

Nie pozostawiaj żarzących się ognisk – całkowicie wyeliminuj pożar.

3.3. Pracownik po skorzystaniu z gaśnicy powinien telefonicznie lub drogą elektroniczną powiadomić o skorzystaniu z gaśnicy osobę wskazaną na tablicy informacyjnej zawieszanej przy gaśnicy, lub jeżeli gaśnice są przechowywane na panelach przeciwpożarowych, w szafkach zaworów przeciwpożarowych lub szafkach przeciwpożarowych, po stronie wewnętrznej każdego drzwi.